

Ärendet

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 16 mars ställdes en interpellation från Christian Ljungdahl (C) till socialnämndens ordförande Marit Nordmark (L) gällande studiebesök eller annan typ av kontakter med kommunens äldreboenden.

Marit Nordmark besvarade interpellationen muntligt utifrån information framtagen av socialförvaltningen.

Med nedanstående sammanställning vill socialförvaltningen förtydliga grunden till åsikten om att verksamhetsbesök ska samordnas innan de utförs.

Rättslig reglering*Respekt för den enskildes integritet och självbestämmanderätt*

Socialtjänstlagen, SoL, är den rättsliga grunden för kommunernas äldreomsorg. Inom äldreomsorgen finns sedan 2011 en s.k. nationell värdegrund för äldreomsorgen.

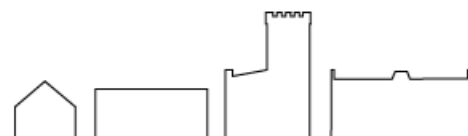
Värdegrunden anger etiska värden och normer som ska ligga till grund för en verksamhet.

Den tydliggör värderingar och kan ses som ett etiskt förhållningssätt, som ska fungera som ett stöd för alla medarbetare i deras arbete.

Av 2 kap. 1 § SoL ska verksamhet inom socialtjänsten bygga på respekt för enskildas självbestämmanderätt och integritet. Enligt 2 kap. 3 § SoL ska socialtjänstens verksamhet inriktas på att enskilda får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. I förarbetena till den nya socialtjänstlagen konstateras det att ett värdigt liv utgår från att varje människa har en grundläggande värdighet och ett unikt värde bara genom att vara människa. Ett värdigt liv kan innebära sådant som respekt för självbestämmande, respekt för privatliv och kroppslig integritet, insatser av god kvalitet och gott bemötande, individanpassning och delaktighet, trygghet och säkerhet.

I Socialstyrelsens allmänna råd om värdegrunden i socialtjänsten, SOSFS 2012:3 framgår bland annat att för att den enskildes privatliv och personliga integritet ska värnas ska det respekteras att boendet är den enskildes hem och det ska exempelvis finnas en överenskommelse om hur besök i hemmet ska gå till. Vidare stadgas det att den enskilde ska ha information om och vara delaktig i hur aktiviteter planeras för att skapa trygghet och en meningsfull tillvaro.

Utifrån ovanstående rättslig reglering vill socialförvaltningen understryka att det är av största vikt att vård- och omsorgsboenden likställs med den enskildes hem och att hanteringen av besök sker i enlighet med vad som är brukligt för hembesök. Vidare är det av största vikt att

den enskildes privatliv och integritet respekteras och att det är tydligt för boenden om hur besök i hemmet ska gå till.

Vård- och omsorgsboenden är en arbetsplats som ska säkerställa hög kvalitet för de boende
Av socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 2011:9 4 § framgår det att det för varje aktivitet för den som bedriver socialtjänst ska utarbeta och fastställa de rutiner som behövs för att säkra verksamhetens kvalitet. Inom äldreomsorgen innefattar begreppet kvalitet en rad olika aspekter som exempelvis: kontinuitet, trygghet, respekt för den personliga hygien, smittskyddsaspekter och säkerställande av en lugn och behaglig boendemiljö anpassad efter den enskildes individuella behov.

För att säkerställa ovan är det av största vikt att besök i de enskildas hem genomförs i tydliga och ordnade former för att säkerställa att verksamheten kan garantera kvalitet i genomförandet av insatsen.

Diskussion om verksamhetsbesök vid socialförvaltningens vård- och omsorgsboenden

Det kan konstateras att det föreligger ett stort intresse från förtroendevalda i Danderyds kommun för socialnämndens verksamheter vilket är glädjande. Socialnämnden är stolta över sina verksamheter och välkomnar besök för att ge insyn till de verksamheter som varje dag gör skillnad för våra kommuninvånare.

Frågan huruvida verksamhetsbesöken ska planeras och anordnas har lett till debatt och utifrån ovanstående rättsliga regleringar är det viktigt att säkerställa att sådana besök för att främja deltagande och insyn från kommunens förtroendevalda inte står i motsatsförhållande till de enskildas rätt till respekt och integritet samt verksamhetens behov av att kunna genomföra verksamheten på bästa sätt.

För att säkerställa dessa två viktiga principer avser socialförvaltningen att under hösten 2026 erbjuda verksamhetsbesök på samtliga vård- och omsorgsboenden och välkomnar alla som har intresse och engagemang att se alla viktiga verksamheter!

Om det utanför dessa anordnade verksamhetsbesök finns intresse av att besöka en verksamhet önskar förvaltningen att det sker på följande sätt:

1. Kontakta socialdirektör via mail med information om intresse att besöka en verksamhet. Ange vilken verksamhet och förslag på tider samt vilka som ska delta.
2. Socialdirektör utser kontaktperson i verksamheten som anordnar och planerar besöket för att säkerställa bästa möjliga välkomnande med verksamhetens behov i fokus.
3. Kontaktpersonen kontakter besökaren och planerar samt genomför besöket. Eventuella synpunkter och reflektioner delges till kontaktpersonen.